

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman (MAL) 2019 hyväksyminen

196/00.04.00/2019

Kate 20.08.2019 § 51

MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma, jossa kuvataan, miten seutua kokonaisuutena pitäisi kehittää vuosina 2019–2050. Suunnitelmassa on erityisesti kiinnitetty huomiota maankäytön, asumisen ja liikenteen entistä tiiviimpään yhtäaikaiseen tarkasteluun, vaikutusten arviointiin ja laajaan sidosryhmien vuoropuheluun. MAL 2019 -suunnitelman visio on vetovoimainen, monipuolista asumista tarjoava Helsingin seutu, jossa on omialueiden keskusten verkosto ja jossa liikutaan paljon kestäväillä kulkumuodoilla. Suunnitelman visio on jaoteltu neljään kärkitavoitteeseen: vähäpäästöinen, houkutteleva, elinvoimainen ja hyvinvoiva.

Suunnitelman pääsisältö on:

- Seudun kasvu ohjataan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille
- Seudulle rakennetaan vuosittain n. 16500 uutta asuntoa ja asuntokannan sekä elinympäristön laadusta huolehditaan
- Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset, tie-liikennettä kehitetään tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti
- Päästöjä vähennetään uudistaen ajoneuvokantaa energiatehokkaammaksi ja hiilineutraalimmaksi sekä useilla liikennesuoritetta pienentävillä keinoilla, mm. tiemaksuilla.

Suunnitelmakokonaisuus kattaa myös lakisääteisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ, Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma). Lisäksi suunnitelma-kokonaisuudesta on laadittu vaikutusten arviointi, joka täyttää SOVA-lain vaatimukset (SOVA-laki: laki viranomaisten ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 200/2005). Vaikutusten arviointi on tehty liikenteen lisäksi maankäytön ja asumisen keskeisistä teemoista. MAL 2019 -suunnitelmaa on laadittu samanaikaisesti Uusimaa-kaava 2050:n kanssa.

Laaditun suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020 - 2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken. Neuvotteluryhmä on nimetty ja sopimusneuvottelut ovat käynnistyneet ympäristöministeriön johdolla.

MAL 2019 -suunnitelman ja sopimuksen toteutusta ja vaikutuksia tullaan seuraamaan vuosittain. Suunnitelma ja sopimus sovitetaan yhteen valtakunnallisen 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun kanssa.

Suunnitelmaa on valmisteltu Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen asiantuntijoiden yhteistyönä MAL-neuvottelukunnan ja HLJ-toimikunnan oh-

jauksessa. MAL-projektiryhmä on koordinoanut prosessin ja sisällön valmistelua itse valmistelun tapahtuessa maankäyttöryhmässä, asumisen ryhmässä sekä liikenteen osalta HSL:ssä. Ryhmien työskentelyyn ovat osallistuneet kaikkien kuntien edustajat.

Suunnittelun vaiheet

Suunnittelun alkuvaiheessa hyväksyttiin puiteohjelma 13.12.2016 HSL:n hallituksessa ja 29.11.2016 Helsingin seudun yhteistyökokouksessa. Aiempien suunnitelmien, MAL 2016 - 2019 -sopimuksen, tehtyjen selvitysten, tutkimusten ja asiantuntija-arvioiden pohjalta valmisteltiin MAL 2019 - suunnitelman lähtökohdat ja tavoitteet (ns. raamipäätös). Lähtökohdat ja tavoitteet sekä tavoitetasot hyväksyttiin HSL:n hallituksessa 12.2.2018, KUUMA-johtokunnassa 14.3.2018 ja Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:ssä 24.4.2018.

Lausunnoilla MAL 2019 -suunnitelmaluonnos oli vuodenvaihteessa 2018/2019. Vihdin kunnanhallitus antoi lausunnon suunnitelman luonnoksesta 17.12.2018 § 195. Lausunnoissaan Vihdin kunta otti voimakkaasti kantaa suunnitelmassa esitettyyn tieliikenteen hinnoitteluun eli ns. tiemaksuihin todeten, ettei kunta hyväksy niitä missään olosuhteissa.

Helsingin seudun yhteistyökokous päätti 29.3.2019 hyväksyä MAL 2019-suunnitelman maankäyttö- ja asumissisältöjen osalta kokouksessa tehdyin muutoksin sekä lähettää suunnitelman edelleen kuntien hyväksyttäväksi.

Liikennesisältöjen osalta HSL:n hallitus hyväksyi suunnitelman kokouksessaan 26.3.2019 ja päätti lähettää suunnitelman liikenneosion hyväksymiskäsittelyyn KUUMA-johtokunnan kautta niihin kuntiin, jotka eivät ole HSL:n jäseniä. HSL:n hallitus päätti myös, että liikenteen hinnoittelun osalta selvitykset optimaalisista malleista, vaikutusarvioinnit ja vaadittava lainsäädäntö laaditaan ensin ja päätökset seudulla tehdään näiden jälkeen.

KUUMA-johtokunta on kokouksessaan 23.5.2019 § 10 hyväksynyt osaltaan MAL 2019 -suunnitelman sekä merkinnyt tiedoksi MAL 2019 vaikutusten arviointiselostuksen. KUUMA-johtokunta on lisäksi esittänyt, että KUUMA-kunnat osaltaan hyväksyisivät MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ja asumisen osalta (suunnitelman luvut 4.1 ja 4.2) sekä ne kunnat, jotka eivät ole HSL:n jäseniä, hyväksyisivät MAL 2019 -suunnitelman myös liikenteen osalta (suunnitelman luvut 4.3 ja 4.4).

Oheismateriaali	MAL 2019 -suunnitelmaraportti, vaikutusten arviointiselostus (SOVA) ja liikenteen toimenpidekortit ovat saatavilla täällä: https://www.hsl.fi/mal/mal-2019
Valmistelija	Miia Ketonen, etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 0440 421 345
Esittelijä	elinvoimajohtaja
Ehdotus	Kaavoitus- ja tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se esittäisi edelleen kunnanvaltuustolle, että se

- 1) merkitsisi tiedoksi MAL 2019 vaikutusten arviointiselostuksen (SOVA), sekä
- 2) hyväksyisi Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL-2019)

suunnitelman poislukien suunnitelman tiemaksuja käsittelevän osion 4.4.

Perusteluna todettakoon, että Vihdin kunta pitää ongelmallisena sitä, ettei hinnoittelun vaikutuksesta alueiden välisiin vetovoimatekijöihin ole tehty tarkempaa tutkimusta. Tiemaksujen toteutus- ja hinnoittelumalleista tulee tehdä kattava vaikutusarvio yritysten ja alueiden elinvoiman kannalta ennen käyttöönottopäätöstä. Kehyskuntien alueella liikenteen osalta suunnitelma ei tarjoa vakuuttavia ratkaisuja ja tiemaksut on suunnitelmassa esitetty varsin yleisellä tasolla, jolloin näiden tarkoituksenmukaisuus keinona edistää suunnitelman tavoitteita on kyseenalainen.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kh 02.09.2019 § 136

Oheismateriaali - MAL 2019 -suunnitelmaraportti, vaikutusten arviointiselostus (SOVA) ja liikenteen toimenpidekortit ovat saatavilla myös täällä:
<https://www.hsl.fi/mal/mal-2019>

Esittelijä Kunnanjohtaja

Ehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se

- 1) merkitsee tiedoksi MAL 2019 vaikutusten arviointiselostuksen (SOVA); ja
- 2) hyväksyy Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL-2019) suunnitelman poislukien suunnitelman tiemaksuja käsittelevän osion 4.4.

Perusteluna todettakoon, että Vihdin kunta pitää ongelmallisena sitä, ettei hinnoittelun vaikutuksesta alueiden välisiin vetovoimatekijöihin ole tehty tarkempaa tutkimusta. Tiemaksujen toteutus- ja hinnoittelumalleista tulee tehdä kattava vaikutusarvio yritysten ja alueiden elinvoiman kannalta ennen käyttöönottopäätöstä. Kehyskuntien alueella liikenteen osalta suunnitelma ei tarjoa vakuuttavia ratkaisuja ja tiemaksut on suunnitelmassa esitetty varsin yleisellä tasolla, jolloin näiden tarkoituksenmukaisuus keinona edistää suunnitelman tavoitteita on kyseenalainen.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely Keskustelun kuluessa kunnanjohtaja muutti päätösehdotustaan siten, että päätösehdotuksen kohdan 2 toinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Kehyskuntien alueella liikenteen osalta suunnitelma ei tarjoa vakuuttavia ratkaisuja ja maksut on suunnitelmassa esitetty varsin yleisellä tasolla. Vihti ei tue tie- tai ruuhkamaksujen käyttöönottoa miltään osin.

Päätös Kunnanhallitus päätti esittää kunnanvaltuustolle, että se

- 1) merkitsee tiedoksi MAL 2019 vaikutusten arviointiselostuksen (SOVA); ja
- 2) hyväksyy Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL-2019) suunnitelman poislukien suunnitelman tiemaksuja käsittelevän osion 4.4.

Kehyskuntien alueella liikenteen osalta suunnitelma ei tarjoa vakuuttavia ratkaisuja ja maksut on suunnitelmassa esitetty varsin yleisellä tasolla. Vihti ei tue tie- tai ruuhkamaksujen käyttöönottoa miltään osin.

Tämä asia tarkastettiin kokouksessa
